

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

2010/0119(NLE)

17.1.2011

ARVAMUS

Esitaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Saaja: arengukomisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Aafrika Vabariigi vahelise lepingu sõlmimise kohta, millega muudetakse kaubandus-, arengu- ja koostöölepingut (10297/2010 – C7-0190/2010 – 2010/0119(NLE))

Raportöör: Niccolò Rinaldi

PA_LegAVC

LÜHISELGITUS

Lõuna-Aafrika kaubandussuhteid ja arengukoostööd Euroopa Liiduga reguleerib kaubandus-, arengu- ja koostööleping, mis allkirjastati 1999. aasta oktoobris. Kaubandus-, arengu- ja koostööleping rakendati osaliselt 2000. aastal ja täielikult 2004. aasta mais enne rahvusvahelise kaubanduse komisjoni loomist.

Seetõttu kuulus algne kaubandus-, arengu- ja koostööleping Lõuna-Aafrikaga arengukomisjoni pädevusalasse. Viimase koosseisu ajal pidi arengukomisjon seoses uute liikmesriikide liitumisega koostama raportid kahe täiendava protokolliga.

Kaubandus-, arengu- ja koostööleping on põhjalik leping, millega luuakse vabakaubandusala. Leping käsitleb suures osas kaupade vaba liikumist, kuid on ka teenuste ja investeeringutega seotud sätteid ning muud küsimused, näiteks riigihanked, konkurentsipoliitika ja intellektuaalne omand. Kaubandussätteid täiendab põhjalik arenguabipakett.

Kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu eesmärk on tagada Lõuna-Aafrikale parem juurdepääs ELi turule ning ELile juurdepääs Lõuna-Aafrika turule. Kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu üleminekuperioodi lõpus liberaliseeritakse täielikult ligi 95% Lõuna-Aafrika ekspordist ELi, enamikule ülejäänud toodetele jäävad kehtima soodsad tollitingimused üldise soodustuste süsteemi raames.

Tundlike sektorite kaitseks on kaubandus-, arengu- ja koostöölepingust on välja jäetud kindlad tooted, teised on liberaliseeritud vaid osaliselt. ELi jaoks on need peamiselt põllumajandustooted, Lõuna-Aafrika jaoks peamiselt tööstustooted, eriti teatud mootorsõidukitooted ning teatud tekstiili- ja rõivaesemed.

Leping sätestab üksikasjalikud päritolureeglid ning sisaldab kahepoolset kaitseklauslit toodete osas, mis teadaolevalt põhjustavad või võivad põhjustada tõsist kahju teise lepingupoole tööstusele.

Kaubandus-, arengu- ja koostööleping sisaldab sätteid, mille eesmärk on vältida konkurentsivastast tegevust, ning tunnistab vajadust intellektuaalomandi asjakohase kaitse järele. Lisaks näeb kaubandus-, arengu- ja koostööleping ette tiheda koostöö paljudes eri valdkondades, mis on seotud kaubandusega, sh tolliteenused, teenuste ja kapitali vaba liikumine ning eeskirjade ja standardite ühtlustamine.

Alates kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu jõustumisest on ELi kaubavahetus Lõuna-Aafrikaga pidevalt suurenenud. EL on Lõuna-Aafrika kõige olulisem kaubanduspartner: 2009. aastal jõudis ELi ligi 34% kogu Lõuna-Aafrika ekspordist ning EList oli pärit ligi 35% kogu Lõuna-Aafrika impordist.

Hoolimata samal aastal tekkinud ülemaailmsest majanduskriisist ulatus Lõuna-Aafrika ELi ekspordi väärtus 14,96 miljardi euroni ning Lõuna-Aafrika impordi väärtus EList 16,1 miljardi euroni.

Kaubandus-, arengu- ja koostööleping sisaldas ka läbivaatusprotsessi. Vastavalt kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu artiklitele 18 ja 103, milles nähakse ette lepingu läbivaatamine viis aastat pärast selle jõustumist, vaadati leping 2004. aastal uuesti läbi, misjärel pooled

otsustasid lepingu sätteid muuta.

2005. aastal määras koostöönõukogu kindlaks põhisuunad kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu tulevaseks läbivaatamiseks. Põhisuunad hõlmasid kaubanduse edasist liberaliseerimist, väikeste muudatuste tegemist arengukoostööd käsitlevas jaotises, majanduskoostööd ja muudes valdkondades tehtavat koostööd käsitlevate sätete sõnastuse ajakohastamist ning selliste uute sätete lisamist, milles käsitletakse terrorismi, Rahvusvahelist Kriminaalkohut, massihävitusrõlvu, palgasõdureid ja väikerõlvu.

Muudatus ei sisalda olulisi kaubandusega seotud aspekte, sest kaubandusalaste ja kaubandusega seotud küsimuste sätete läbivaatamine peatati seoses majanduskoostöölepingu läbirääkimiste tulemuste ootamisega.

Raportöör soovib rõhutada, kui olulised on suhted Lõuna-Aafrika ja ELi vahel ja millist mõju avaldaks Lõuna-Aafrikale kaubandus-, arengu- ja koostöölepingu ratifitseerimata jätmine või ratifitseerimisega hilinemine.

Kaubandus-, arengu- ja koostööleping on Lõuna-Aafrika jaoks äärmiselt kasulik. Lõuna-Aafrika ja EL sõlmisid 2007. aastal strateegilise partnerluse, mis kujutab endast kaubandus-, arengu- ja koostöölepinguga kaasnevat poliitilist kava.

Mitmes sektoris, nt teaduse ja tehnoloogia valdkonnas on loodud edukad kõrgema taseme koostööfoorumid, mille eesmärk on kutsuda ellu täiendavaid foorumeid teistes sektorites, näiteks tollikoostöö ja hariduse valdkonnas.

Raportöör julgustab Lõuna-Aafrikat kasutama TRIPS-lepingu soodustusi, mis võimaldavad pakkuda olulisi ravimeid soodsa hinnaga, näiteks sundlitsentse ja artiklis 30 ette nähtud mehhanismi, ning nõuab ELilt läbirääkimiste pidamist ravimitega seotud TRIPS-plussi sätete üle, mis mõjutavad rahvatervist ja ravimite kättesaadavust, nagu ainuõigus andmetele, patentide kehtivuse pikendamine ja piiramine sundlitsentsidega seotud põhjustel.

EL on Lõuna-Aafrika jaoks oluline strateegiline ja kaubanduspartner, kuna Lõuna-Aafrika kaubanduslikest suhetest on ligi üks kolmandik ELiga. Lõuna-Aafrika on praegu ka üks vaid üheksast (sh Brasiilia, India ja Hiina) ELi strateegilisest partnerist ning ainus Aafrika riik, kes on praeguseks allkirjastanud ELiga strateegilise partnerluse lepingu.

Raportöör soovib rõhutada ka seda, et kaubandus-, arengu- ja koostööraporti muudetud osades ei ole midagi vastuolulist, mis võiks ratifitseerimist edasi lükata.

Lõuna-Aafrika seisab ratifitseerimata jätmise või ratifitseerimise määramata ajaks edasilükkamise korral silmitsi mitmesuguste alternatiivkuludega. Edasilükkamine ei häiri mitte ainult praegust koostööd Lõuna-Aafrika ja ELi vahel, vaid muudatuste täielik ratifitseerimata jätmine võib kahjustada veelgi kasulikumat ja põhjalikumamat koostööd kahe partneri vahel.

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval arengukomisjonil teha Euroopa Parlamendile ettepanek anda nõusolek.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.1.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	William (The Earl of) Dartmouth, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Christofer Fjellner, Bernd Lange, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Cristiana Muscardini, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Pablo Zalba Bidegain
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Josefa Andrés Barea, Francesca Balzani, Catherine Bearder, José Bové, Salvatore Iacolino, Syed Kamall, Jarosław Leszek Wałęsa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Elie Hoarau, Marietje Schaake